

ECHO GĄBINA

Pismo Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury

gazeta
bezpłatna
8-94

sierpień

W 55 rocznicę wybuchu II wojny światowej. Pamiętny wrzesień w Gąbinie i w okolicy.

Rocznice zazwyczaj skłaniają do refleksji i omnięń. Niewiele już osób pamięta te straszne dni, jakie wówczas przeżyło nasze miasto i jego okolice.

30 sierpnia 1939 r. pojawiły się na parkanach i murach w Gąbinie obwieszczenia o powszechnej mobilizacji. Otrzymali też powołanie do jednostek oficerowie i młodsze roczniki rezerwy.

1 września o piątej rano, radio podało nadzwyczajny komunikat o rozpoczęciu przez armię niemiecką działań wojennych przeciw Polsce.

3 września rozklejono w mieście odezwę Prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego i Rozkaz Naczelnego Wodza - Marszałka Edwarda Rydza-Smigłego wzywające cały naród do obrony kraju.

Już następnego dnia mieszkańcy rozpoczęli oklejając szyby okien paskami papieru, żeby nie wypadły od huków i wstrząsów.

4 września Armia Pomorze po przegranej bitwie granicznej znalazła się w całkowitym otoczeniu. 5 i 6 września pojawiły się w Gąbinie pierwsze oddziały rozbitej armii.

Nasze miasto w 1939 r. stało się ważnym punktem strategicznym, stąd nie ominęły go działania wojenne.

4 września pułkownik Armii Pomorze Brzechwa-Ajdukiewicz wydał rozkaz dotyczący zgrupowania artylerii w rejonie: Mąkoszyn, Długa Góra, Gąbin. 5, 6 września w budynku Szkoły Powszechnej przy Alei 3-go Maja powstał szpital polowy. Wzmógł się też ruch wojska: cofającej się od Szczawina i Gostynina Armii Pomorze, a od Płocka poprzez Dobrzyków rozbitej pod Mławą Armii Prusy.

9 września Gąbin przeżył pierwsze bombardowanie. Spłonęło kilka domów przy ul. P.O.W. - dziś Wojska Polskiego. Poległa wtedy młoda sanitariuszka Anna Borowska oraz kilku żołnierzy. Od kul i odłamków padło też wiele koni.

9 września Armia Pomorze otrzymuje ogólny rozkaz, który określa plan działania obejmujący Lubraniec - Śmiełowice - Kowal - Rakutowo - Gąbin.

11 września dowódca 8 Armii niemieckiej

gen. Johannes Blaskowitz skierował na Łowicz, Łusznyn i Gąbin 11 korpus Armii i polecił lotnictwu penetrację na linii: Wyszogród, Gąbin, Gostynin.

12 i 13 września nastąpiła koncentracja oddziałów Obrony Narodowej w Gąbinie w celu udzielenia pomocy oddziałom polskim walczącym pod Dobrzykowem. 13 września w rejonie Płocka i Dobrzykowa zaczęło przybierać na sile natarcie Niemców, którzy próbowali sforsować Wisłę pod Dobrzykowem. Tego też dnia nieprzyjaciel rozpoczął ostrzał artyleryjski Gąbina. W późnych godzinach popołudniowych zaś, odrzucił od rzeki polską obronę i rozpoczął natarcie na las Grabski w kierunku Gąbina.

14 września w rannych godzinach z Grand Hotelu w Łodzi gen. Blaskowitz wydał rozkaz lotnictwu do działań na linii Dobrzyków - Gąbin - Iłów. Tego dnia wielki nalot przeżył Gąbin. Uległy zniszczeniu domy przy Starym Rynku, Garbarskiej, Krótkiej. Wzmagający się ostrzał artylerii powodował pożary, zniszczenia i śmierć wielu ludzi. Padali żołnierze i cywile. Spośród mieszkańców Gąbina zginęli: Zofia Dubowa z córką Sabiną i synem, małżeństwo Piotrowskich oraz kilka osób z rodzin: Wasiaków, Miąskiewiczów i wielu innych nie znanych nam mieszkańców.

Z 14 na 15 września z rozkazu gen. Michała Karaszewicza-Tokarzewskiego, który kwaterował we dworze w Koszelewie, zostaje przeprowadzony wypad jednym pułkiem na Dobrzyków, który niestety nie przyniósł żadnych rezultatów. 15 września dwa podobne bataliony z powodu gęstej mgły dostały się pod silny ogień nieprzyjacielskiej broni maszynowej. Zginęli: ppłk. Jubolta, kpt. Szwejkowski i wielu żołnierzy. Na cmentarzu w Dobrzykowie można zobaczyć mogiłę 269 żołnierzy września.

15 września rozszalało się nad Gąbinem lotnictwo hitlerowskie. Płomienie objęły ulice: Kutnowską, Grabarską, Kościelną i całą południowo-zachodnią stronę Starego Rynku. W gruzach leżała także część ulicy Kościuszki.

Gen. M. Karaszewicz-Tokarzewski, jako naczelny dowódca 15 dywizji piechoty, wydał

dokończenie na str. 2

dokończenie ze str. 1

rozkaz dotyczący obrony rejonu Gąbina. Odcinek "las gabiński" objął płk. Mirgałowski, dysponując baonem cekemów i baonem strzelców na Trakcie Grabskim. Bezpośrednie wsparcie grupie miał dać 15 pułk artylerii lekkiej i współdziałający z nią dywizjon artylerii. Koordynację działań przejął mjr. Piekło.

Nasza ciężka artyleria i część lekkiej zajęła stanowiska w lesie koło Letnisk i na Trakcie Grabskim i stamtąd przystąpiła do kontrataku. Nie zdołała jednak przemóc artylerii nieprzyjaciela.

16 września już od godzin rannych rozpoczęło się straszliwe bombardowanie Gąbina, nazwane przez tych co je przeżyli "sądnym dniem". Legło w gruzach wiele domów. Nieprzyjacielskie bombowce wznieciły liczne pożary na peryferiach, bomby spadały nawet na sady i ogrody.

16 września pod wieczór opuszczały Gąbin ostatnie oddziały Armii Pomorze, cofając się przed nacierającym od północo-zachodu i północy III korpusem i III dywizją piechoty niemieckiej. W płonącym i zburzonym Gąbinie została jeszcze część żołnierzy, głównie cekaemistów i artylerzystów, którzy mieli za zadanie opóźnić ruch nieprzyjaciela. Brakowało benzyny do ciężarówek oraz koni, które poległy od kul i odłamków. Przed wieczorem zachmurzyło się i spadł pierwszy wrześniowy deszcz na ruiny i pogorzeliska Gąbina.

17 września podczas nielicznych nalotów zginęło jeszcze kilku żołnierzy pozostających na ostatnich placówkach. Poległ wtedy śmiercią żołnierza w lesie koło Letnisk por. Jan Chorąży.

Na Trakcie Dobrzykowski koło cmentarza ewangelickiego grupa naszych żołnierzy stoczyła ostatni bój. Ogniem z karabinu maszynowego powstrzymywali wkraczającego do Gąbina nieprzyjaciela. Zginęło kilkunastu żołnierzy niemieckich. Naszych poległo dwóch. Inni zdołali wydostać się na Trakt Czermiński i poszli tamtędy dalej.

O godzinie 9.30 oddziały Wermachtu wkroczyły do Gąbina. Skończył się pierwszy akt wojny. Nadchodziła ciemna noc okupacji hitlerowskiej.

Jan Józef Borysiak.

Uniwersytet Ludowy w Gąbinie **Warto przyjść i posłuchać**

Nie wszyscy w Gąbinie wiedzą, że w lokalu Towarzystwa Miłośników Ziemi Gabińskiej działa prawie rok Uniwersytet Ludowy im. Jana Chorążego.

Por. Jan Chorąży - inż. nauk rolniczych był nauczycielem szkoły rolniczej w Łowiczu. Tam jako ochotnik zgłosił się do wojska, by bronić ojczyznę przed najazdem hitlerowskim. Zginął śmiercią żołnierza 17 września 1939 roku w Gąbinie, kiedy osłaniał odwrót resztek Armii Pomorze.

Zona i syn Jana Chorążego, gdy dowie-

dzieli się, że mąż i ojciec zginął w Gąbinie i tu spoczywa na cmentarzu w zbiorowej żołnierskiej mogile, nawiązali kontakt z Prezesem Towarzystwa Miłośników Ziemi Gabińskiej mgr. Zbigniewem Łukaszewskim. Od tej pory zaczęli często odwiedzać Gąbin.

W październiku 1993 roku na zebraniu Towarzystwa Miłośników Ziemi Gabińskiej, żona Jana Chorążego, dr. nauk biologicznych Hanna Chorążyna wystąpiła z propozycją założenia w Gąbinie Uniwersytetu Ludowego, co wszyscy jednogłośnie przyjęli, a kierownictwo powierzono mgr. Zbigniewowi Łukaszewskiemu.

Już 21 listopada odbyło się pierwsze zebranie UL-u na którym wykład inauguracyjny o medycynie tybetańskiej wygłosiła dr Hanna Chorążyna. Dowiedzieliśmy się o wielu niezwykłych rzeczach, gdyż prelegentka wielokrotnie odwiedzała Tybet oraz Indie, gdzie zgłębiała tajemnice tamtejszej medycyny niekonwencjonalnej.

Na kolejnych zajęciach dr Chorążyna omówiła, ilustrując odpowiednimi planszami metodę leczenia kręgosłupa przez wykonywanie odpowiednich ćwiczeń.

W maju Pani Chorążyna w sposób przystępny i ciekawy omówiła bezoperacyjną metodę poprawienia wzroku.

Czerwcowe zajęcia zaszczycił swoją obecnością najmłodszy brat por. Jana Chorążego - wybitny uczyony i praktyk, onkolog znany w Polsce i w Stanach Zjednoczonych prof. dr hab. Mieczysław Chorąży. Wygłosił on niezwykle interesujący wykład o Ameryce, ilustrowany barwnymi przeżyciami. Prelegent wzbudził powszechne zainteresowanie, czego świadectwem były liczne pytania i wypowiedzi słuchaczy.

Najbliższe zajęcia Uniwersytetu Ludowego odbędą się 14 września br. o godzinie 17. 00. Wykład inauguracyjny wygłosi dr Hanna Chorążyna.

Warto przyjść i posłuchać. Serdecznie zapraszamy.

Jan Józef Borysiak

MGOK

Z prac Rady Miasta i Gminy

Powołaniem w dniu 14 sierpnia br. Stałych Komisji, Rada Miasta i Gminy zakończyła etap kształtowania po wyborach swojej struktury organizacyjnej na bieżącą kadencję. W składach poszczególnych komisji znaleźli się Radni, a także osoby spoza Rady. Powołanie osób spoza Rady odbyło się w drodze tajnego głosowania.

W składzie Komisji Rewizyjnej i Przestrzegania Prawa będą działac Radni:

- Gołębiewski Janusz z Grabia Polskiego
- Nowak Benedykt z Górek
- Strzelecki Paweł z Potrzebnej
- Wiśniewski Jerzy z Gąbina

oraz osoby spoza Rady:

- Pietrzak Marek z Gąbina
- Włodarczyk Halina z Górek

Przewodniczącym tej komisji został wybrany Nowak Benedykt.

W składzie Komisji Rolnej, Zaopatrzenia i Usług znaleźli się Radni:

- Chrzęszczewski Kazimierz z Kamienia N.
- Gościński Klemens z Przemysłowa
- Kielbasa Janusz z Topólna
- Kowalski Włodzimierz z Koszelewa
- Kopeć Stanisław z Lipińskich
- Sztandur Andrzej z Troszyna Nowego

oraz osoby spoza Rady:

- Jankowski Tadeusz z Gąbina
- Zalewski Stanisław z Gąbina

Przewodniczącym tej komisji wybrano Pana nistawa Kopcia.

Komisję Oświaty, Kultury, Zdrowia, Sportu i Spraw Socjalnych reprezentują Radni

- Jadcak Krzysztof z Dobrzykowa
- Mróz Jerzy z Jordanowa
- Wilgocka Barbara z Borek
- Sobiecki Czesław z Czerma

oraz osoby spoza Rady:

- Gołdyn Anna z Gąbina
- Nyckowski Cezary z Gąbina

Przewodniczącą komisji została wybrana Pani Barbara Wilgocka.

W skład Komisji ds Samorządu, Gospodarki Miejskiej i Ochrony Środowiska powołano Radnych:

- Durmaj Jan ze Strzemeszna
- Gronkiewicz Grzegorz z Gąbina
- Szabliński Witold z Gąbina
- Szaliński Antoni z Gąbina
- Zawadzki Waldemar z Gąbina

oraz osoby spoza Rady:

- Jankowska Bożena z Gąbina

- Osmolak Grażyna z Gąbina

Na przewodniczącego tej komisji wybrano Pana Szablińskiego Witolda.

Podatek rolny na II półrocze

Rolnicy oczekują już zapewne na doręczenie nakazów płatniczych i są zainteresowani wysokością wymiaru podatku rolnego na II półrocze.

Przypominamy, że podstawą wymiaru jest cena rynkowa 1 kwintala żyta ustalana przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego i na II półrocze określona została na kwotę 184.200 zł.

Rada tej kadencji, podobnie jak jej poprzedniczka skorzystała z ustawowych uprawnień i obniżyła cenę żyta do kwoty 150.000 zł. Na decyzji tej zaważyły trudne warunki, w jakich głównie z powodu suszy znaleźli się rolnicy.

W oparciu o podjętą uchwałę, Urząd Miasta i Gminy kończy aktualnie prace związane z wymiarem podatku rolnego i wkrótce nakazy płatnicze dotrą do właścicieli gospodarstw rolnych. Według ustalonej stawki ceny żyta, za 1ha przeliczeniowy gruntów rolnych kwota podatku wyniesie w II półroczu 187.500 zł.

"Diety" Radnych

Zgodnie z ustawą o samorządzie terytorialnym Radnemu przysługuje prawo do wynagrodzenia za udział w pracach Rady. O wysokości tego wynagrodzenia decydują Radni gmin we własnym zakresie.

Sprawa ta była przedmiotem obrad Rady Miasta i Gminy w dniu 14 sierpnia br. Wprawdzie nie jednogłośnie, ale zdecydowaną większością głosów Rada postanowiła przyjąć w tej kwestii następujące ustalenia:

1. Radnym i Członkom Komisji Stałych Rady za udział w pracach Rady przysługuje ekwiwalent w wysokości 4-krotnej diety, co aktualnie odpowiada kwocie 188.000, zł oraz zwrot kosztów podróży służbowych.

2. Rada ustaliła ryczałt dla Przewodniczącego Rady w wysokości najniższego wynagrodzenia, co stanowi aktualnie kwotę 2.200.000, zł w stosunku miesięcznym oraz ryczałt na rozjazdy samochodem, pokrywający 200 km miesięcznie.

MGOK informuje i zaprasza

Zespoły i Koła

Po wakacyjnej przerwie Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Gąbinie wznowia zajęcia zespołów i kół zainteresowań:

1. Dziecięcy zespół tańca ludowego i towarzyskiego / instruktor - Joanna Pietrzak /
2. Dziecięcy zespół tańca nowoczesnego / instruktor - Joanna Pietrzak /
3. Zespoły muzyczno-wokalne / instruktor - Jarosław Czajkowski /
4. Koło teatralno-dramatyczne / instruktor - Beata Nowicka /
5. Koło miłośników komputera "Amiga" / instruktor - Cezary Nyckowski /

Szczegółowy plan zajęć podany będzie do wiadomości na początku września.

Wszystkich chętnych do zajęć w wymienionych zespołach i kółach serdecznie zapraszamy.

Jedziemy na biwak

W miesiącu wrześniu Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury organizuje trzydniowy biwak dla członków zespołów działających przy Ośrodku. Biwak zlokalizowany będzie w Ośrodku Harcerskim w Soczewce. Termin i szczegóły wyjazdu podamy na pierwszych zajęciach zespołów.

Echo Gąbina - miesięcznik
Wydawca - MGOK
Powielanie - Urząd M i G
Redakcja i skład -
Cezary Nyckowski
nakład - 300 egz.

Zapraszamy na koncert

Pożegnanie Wakacji

Wystąpią:
zespoły muz-wok.

Stary Rynek (scena)
27.08.94 godz. 17.00

"BAYER FULL", "DALLAS"

oraz Waldemar Jabłoński - gitarzysta
i wokalista /klasyczna muzyka gitarowa
i piosenka autorska /

Prezentowana będzie wystawa rysunku
satyrycznego.

Od godz. 20.00 w sali OSP zabawa.